

სკოპინგის დასკვნა N 55

დაგეგმილი საქმიანობის დასახელება: ფეროშენადნობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება (მათ შორის ახალი ტექნოლოგიური ხაზის მოწყობა და წარმადობის გაზრდა);

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: შპს „ეი-ემ-ბი ალოის“;

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. რუსთავი, მშვიდობის ქუჩა №12;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 26.07.2022

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ჯეონეიჩარ კორპორაცია“;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში შპს „ეი-ემ-ბი ალოისის“ მიერ წარმოდგენილი იქნა ქ. რუსთავში, ფეროშენადნობების წარმოების საწარმოს (სილიკომანგანუმის საწარმოს) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების (მათ შორის ახალი ტექნოლოგიური ხაზის მოწყობა და წარმადობის გაზრდა) სკოპინგის ანგარიში.

ქ. რუსთავში შპს „ეი-ემ-ბი ალოისის“ ფეროშენადნობების წარმოების საწარმოს (სილიკომანგანუმის საწარმოს) მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე 2019 წლის 21 თებერვალს გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება N2-174). გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების თანახმად, საწარმო განთავსდება ქ. რუსთავში მშვიდობის ქ. #12-ში, სადაც დაგეგმილია: ფეროსილიკომანგანუმის (6090 ტ/წელ), ფერომანგანუმის (12528 ტ/წელ), ფეროქრომის 60%-იანის (8178 ტ/წელ) და ფეროსილიციუმის 75%-ანის (3132 ტ/წელ) პროდუქციის წარმოება. ფეროშენადნობთა წარმოება გათვალისწინებულია 4,5 MVA ელექტრორკალური ღუმელის გამოყენებით.

ქ. რუსთავში შპს „ეი-ემ-ბი ალოისის“ ფეროშენადნობების წარმოების საწარმოს (სილიკომანგანუმის საწარმოს) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე 2022 წლის 3 ივნისს გაცემული იქნა სკრინინგის გადაწყვეტილება (ბრძანება N125/ს) გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას დაქვემდებარების შესახებ და კომპანიას დაევალა „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლის შესაბამისად სკოპინგის პროცედურის გავლა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისად საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება ითვალისწინებს: ფეროშენადნობის სადნობი ღუმელის ერთიანი გამწოვი მილის პარამეტრების (სიმაღლე და დიამეტრი), წარმოების პროცესში წარმოქმნილი წიდის განთავსების ადგილის, საწარმოო უბნების ურთიერთგანლაგების ცვლილებას და სატრანსფორმატორო ზეთების აღდგენის დანადგარის განთავსებას. ამასთან ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილია ფეროსილიციუმის წარმოების ახალი ტექნოლოგიური ხაზის მოწყობა-ექსპლუატაცია.

სკოპინგის ანგარიშიდან დგინდება, რომ ფეროშენადნობების საწარმოს პარამეტრების ცვლილებები უკვე განხორციელებულია, მათ შორის შეიცვალა საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი წიდის განთავსების ადგილმდებარეობა. გამოვლენილ გარემოებებთან დაკავშირებით, ასევე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებითა და გზმ-ის

ანგარიშით განსაზღვრული ვალდებულებების შეუსრულებლობის ფაქტზე, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ შედგენილი იქნა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმები (N-064463, N-064465, N-064464).

განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად მილის სიმაღლე 23 მ-ის ნაცვლად არის 15, ხოლო დიამეტრი 0,5 მ-ის ნაცვლად არის 0,96 მ. წიდის დასაწყობება გათვალისწინებული იყო ძირითადი საწარმოო ზონისთვის გამოყოფილი ნაკვეთის საზღვრებში (ს/კ 02.07.01.558). წიდის დასაწყობება გათვალისწინებულია მომიჯნავე, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ნაკვეთზე, რომელიც ასევე კომპანიის საკუთრებაშია (ს/კ 02.07.01.783). ტერიტორიაზე არსებული ზეთების რეგენერაციის და აღდგენის მიზნით განთავსდა ზეთების აღდგენის დანადგარი, რომლის წარმადობა 3 ტ/სთ-ია და გამოყენებული იქნება 2-3 წელიწადში ერთხელ, დაახლოებით 12-16 საათი.

შპს „ეი-ემ-ბი ალოისის“ ფეროშენადნობების არსებული საწარმო, მდებარეობს ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქუჩა № 12-ში (ს/კ: 02.07.01.558). საწარმოდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს დაახლოებით 950 მ-ში. ახალი ტექნოლოგიური ხაზის განთავსებისათვის გათვალისწინებულია არსებული საწარმოს მომიჯნავედ არსებული მიწის ნაკვეთი (ს/კ: 02.07.01.783) ათვისება, რომელიც გამოიყენება ასევე ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი წიდის განთავსებისთვის. ახალ ტექნოლოგიურ ხაზსა და უახლოეს საცხოვრებელ სახლს შორის დაშორება დაახლოებით 800 მეტრს შეადგენს. ტერიტორიის მიმდებარედ განთავსებულია სხვადასხვა ფუნქციური დატვირთვის მქონე ობიექტები, მათ შორის მეტალურგიული საწარმოები (უახლოესი მეტალურგიული საწარმო - შპს „ჯეოსთილი“ არსებული საწარმოდან განთავსებულია 520 მ-ის დაშორებით).

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია დაგეგმილი საქმიანობის ალტერნატიული ვარიანტების ანალიზის შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის განხილულია ახალი ტექნოლოგიური ხაზის ადგილმდებარეობის, უმოქმედობის და ტექნოლოგიური ალტერნატივები. უმოქმედობის ალტერნატივა უარყოფილ იქნა წარმოების პროცესში მოსალოდნელი დადებითი სოციალურ-ეკონომიკური ფაქტორებისა და გარემოზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედების ურთიერთშეწონის საფუძველზე. დაგეგმილი საქმიანობის ადგილმდებარეობის სამი ალტერნატიული ვარიანტიდან (I - ს/კ 02.07.01.783; II - 02.07.01.804; III - 02.07.01.772), სხვადასხვა გარემოებების, მათ შორის არსებულ ტექნოლოგიურ ხაზთან სიახლოვის და საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული მაღალი ანთროპოგენური დატვირთვის გათვალისწინებით, უპირატესობა მიენიჭა I ალტერნატიულ ვარიანტს. ფეროშენადნობების წარმოების ტექნოლოგიის ალტერნატივებიდან, ტექნიკურ-ეკონომიკური და გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინებით, უპირატესობა მიენიჭა ფეროშენადნობების ელექტროთერმული მეთოდით წარმოებას.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად ახალი ტექნოლოგიური ხაზისთვის განკუთვნილი ინფრასტრუქტურული ობიექტებია: 27 MWA (მეგავოლტამპერიანი) სიმძლავრის ღუმელი და მისი შენობა (70 x 55 x 25 მ ზომის), ლენტური ესტაკადა, ნედლეულის ბუნკერები, წყლის ავზი, ქვესადგური (სატრანსფორმატორო), სასწორი, პერსონალის შენობა, საწყობები. გამოყენებული იქნება ასევე არსებული საწარმოო ტერიტორიის ინფრასტრუქტურის ნაწილი. ახალი ტექნოლოგიური ხაზის საპროექტო სიმძლავრე იქნება 2,55 ტ/სთ. ღუმელი იმუშავებს დღე-ღამურ (24 საათიან) რეჟიმში, წლიურად 330 დღე. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად წლის განმავლობაში იწარმოება 20000-22000 ტ ფეროსილიციუმი, რაც გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას და სამუშაო რეჟიმის გათვალისწინებით კონკრეტული

წლიური წარმადობის მითითებას. წარმოებისათვის გამოყენებული იქნება კვარციტი (39 600 ტ/წელ), კოქსი (18 480 ტ/წელ) და ფოლადის ბურბუშელა (5 500 ტ/წელ). ძირითადი ნედლეულის - კვარციტის მიღება დაგეგმილია სომხეთში არსებული საბადოდან. სხვა სახის ნედლეულით უზრუნველყოფა განხორციელდება ადგილობრივი ბაზრიდან.

ტექნოლოგიური პროცესი იწყება მადნის და საკაზმე კომპონენტების შემოტანით. შერეული და აწონილი ნედლეული კონვერით თავსდება ღუმელის თავზე განლაგებულ ბუნკერებში. ბუნკერები ღუმელთან დაკავშირებულია მილებით, რომელთა საშუალებით კაზმი მიეწოდება ღუმელს. ღუმელიდან მზა პროდუქციის გამოშვება წარმოებს პერიოდულად, ყოველ 2 საათში ერთხელ. გამოშვებული ლითონი ჩამოსხმება ელექტრო ამწეების მეშვეობით შესაბამის ციხვებში, ხოლო გაცივებისა და აწონვის შემდგომ გადაიტვირთება მზა პროდუქციის საწყობში.

წარმოების თანმდევი წიდა (660 მ³/წელ) სათანადო არხებით გაედინება ორმოებში, საიდანაც გატანილი იქნება ტერიტორიაზე არსებულ წიდის სასაწყობე ადგილას. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, დღეისათვის ტერიტორიაზე დასაწყობებულია დაახლოებით 45 000 ტონამდე (30 000 მ³) წიდა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ტერიტორიაზე წიდის დასაწყობება შესაძლებელი იქნება კიდევ დაახლოებით 5 წლის განმავლობაში. ახალი ტექნოლოგიური ხაზის - ფეროსილიციუმის წარმოების შედეგად მიღებული წიდა დაგეგმილია გამოყენებული იქნეს არსებულ საწარმოო ტექნოლოგიურ ხაზში, ნედლეულის სახით ან რეალიზდეს ანალოგიური დანიშნულების ობიექტებზე.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ახალი ტექნოლოგიური ხაზისთვის გათვალისწინებულია ასპირაციული სისტემის მოწყობა. ღუმელიდან გამოსული აირები მოხვდება ჯერ ციკლონში და შემდეგ გადაინაცვლებს სახელოებიან ფილტრებში, საიდანაც გაწმენდილი მტვერაირნარევი საკვამლე მილიდან ატმოსფეროში გაიფრქვევა. **მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტდეს საპროექტო აირგამწმენდი სისტემის ეფექტურობის საკითხი და წარმოდგენილი იქნეს დეტალური საპროექტო მახასიათებლები (მათ შორის საპასპორტო მონაცემები).**

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ტექნოლოგიური და სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება ხორციელდება ადგილობრივი წყალმომარაგების ქსელიდან. როგორც არსებულ, ისე ახალ საწარმოში ტექნიკური წყლის გამოყენება მოხდება ღუმელის და მისი დანადგარების გაგრილების მიზნით. ახალი ტექნოლოგიური ხაზის ფარგლებში გამოყენებული იქნება არსებული საწარმოს ანალოგიური გაგრილების სქემა. მათ შორის გათვალისწინებულია 300 მ³ ავზის მოწყობა. ახალი ტექნოლოგიური ხაზის ამოქმედების შემდგომ, საწარმოო უბნის გამაგრილებელი სისტემისთვის საჭირო წყლის ხარჯი იქნება - 380 160 მ³/წელ. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით - საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება, სამეურნეო-ფეკალური წყლების ჩართვა გათვალისწინებულია ქალაქის ცენტრალურ საკანალიზაციო ქსელში, სანიაღვრე წყლები დაერთებულია ქალაქის სანიაღვრე წყლების არინების ქსელთან.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია პროექტის განხორციელებით გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია, ასევე ზოგადი ინფორმაცია იმ ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც გათვალისწინებულია უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებისათვის, შემცირებისათვის ან/და შერბილებისათვის. პროექტის ფარგლებში გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება ძირითადად დაკავშირებული იქნება ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან და ხმაურის გავრცელებასთან, ასევე ნარჩენების წარმოქმნა-გავრცელებასთან.

სკოპინგის ანგარიშში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის რაოდენობის ანგარიში მოცემულია მხოლოდ ახალი (ფეროსილიციუმის) ტექნოლოგიური ხაზისთვის, **რაც საჭიროებს დაზუსტებას და გზშ-ის ეტაპზე მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის რაოდენობის ერთიანი ანგარიშის ასახვას, არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური ხაზის გათვალისწინებით.** აღნიშნულის მიუხედავად მოცემულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის გრაფიკული შედეგები, რომელიც სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით შესრულებულია 2 ვარიანტად (ფეროსილიციუმის წარმოება და არსებული წარმოება + საპროექტო საწარმოს ერთობლივი მუშაობა). მიღებული შედეგების მიხედვით 500 მეტრიანი რადიუსის საზღვარზე და უახლოეს მოსახლესთან მავნე ნივთიერებები არ აჭარბებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ნორმებს.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში წარმოქმნილი ნარჩენების სახეობრივი შემადგენლობა უცვლელი დარჩება, თუმცა მოსალოდნელია ნარჩენების რაოდენობრივი ზრდა, **რაც გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას.** წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, სახიფათო ნარჩენების გატანას უზრუნველყოფს სპეციალიზირებული კომპანია, ხოლო საყოფაცხოვრებო ნარჩენები გატანილი იქნება მუნიციპალური სამსახურის მიერ. სატრანსფორმატორო ზეთების გარემოში გავრცელების პრევენციის მიზნით, მოხდება ზეთების აღდგენა და ხელმეორედ გამოყენება.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, არსებული საწარმოსა და ახალი ტექნოლოგიური ხაზის ექსპლუატაციით საანგარიშო წერტილში საწარმოს მიერ გამოწვეული ხმაური არ გადააჭარბებს ზღვრულ მნიშვნელობებს, **რაც გაზრდილი წარმადობისა და საწარმოს სამუშაო რეჟიმის (24 სთ) გათვალისწინებით გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას, მათ შორის ხმაურის დონეების, გავრცელების და მოდელირების შესახებ დეტალური ინფორმაციის ასახვას.**

მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების შეფასებისთვის სკოპინგის ანგარიშში ძირითადად განხილულია საკითხები, რასაც კუმულაციური ზემოქმედების შეფასების დროს დაეთმობა ყურადღება და აღნიშნულია, რომ წინასწარი ანალიზით კუმულაციური ზემოქმედების მნიშვნელობა არ იქნება მაღალი. **საპროექტო არეალის მიმდებარედ ანალოგიური პროფილის საწარმოების არსებობის გათვალისწინებით და საკითხის დეტალური ანალიზის მიზნით, გზშ-ის ეტაპზე უნდა მოხდეს კუმულაციური ეფექტის გამომწვევი ყველა წყაროს იდენტიფიცირება, განისაზღვროს საპროექტო არეალში არსებული/საპროექტო საქმიანობებით მოსალოდნელი ჯამური/მასშტაბური ზემოქმედების მნიშვნელობა და წარმოდგენილი იქნეს კონკრეტული სახის შემარბილებელი ღონისძიებები, ეფექტურობის დასაბუთებით.**

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სააგენტომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშისა და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის რეგიონული წარმომადგენლების მიერ განცხადებები განთავსდა რუსთავის მუნიციპალიტეტში, ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებზე. ამასთან, ინფორმაცია განთავსდა სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებგვერდზე და გადაიგზავნა ცენტრის გამომწერებთან ელ. ფოსტის მეშვეობით. სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2022 წლის 18 აგვისტოს, ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, რუსთავის მუნიციპალიტეტის, შპს „ჯეონეიჩარ

კორპორაციის“, ასევე სამოქალაქო მოძრაობის „გავიგუდეთ“ წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე დამსწრეთა მხრიდან, ყურადღება გამახვილდა წიდის განთავსებისა და მისი ხელმეორედ გამოყენების საკითხებზე, ასევე საწარმოში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის სისტემის დამონტაჟების საჭიროებაზე. შპს „ეი-ემ-ბი-ალოსის“ წარმომადგენლის განმარტებით, ახალი ტექნოლოგიური ხაზის ექსპლუატაციის შედეგად წარმოქმნილი წიდა დაგეგმილია გამოყენებული იქნეს არსებულ საწარმოო ტექნოლოგიურ ხაზში, ნედლეულის სახით ან რეალიზდეს ანალოგიური დანიშნულების ობიექტებზე. უწყვეტ ინსტრუმენტულ თვითმონიტორინგთან დაკავშირებით აღინიშნა, რომ კომპანია უზრუნველყოფს აღნიშნული სისტემის მოწყობას. საჯარო განხილვაზე დასმული საკითხი ეხებოდა ასევე გაბატონებული ქარების მიმართულებას, რაც მნიშვნელოვანია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასებისთვის. შპს „ჯეონეიჩარ კორპორაციის“ წარმომადგენელმა განმარტა, რომ აღნიშნული საკითხი დეტალურად იქნება შესწავლილი გზშ-ის ეტაპზე. საჯარო განხილვაზე დაფიქსირებული საკითხები და შესაბამისი პასუხები/განმარტებები აისახა საჯარო განხილვის ოქმში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები სააგენტოში წარმოდგენილი იქნა სამოქალაქო მოძრაობის „გავიგუდეთ“ მიერ. წარმოდგენილი შენიშვნები/მოსაზრებები ძირითადად ეხებოდა საპროექტო ტერიტორიაზე/საწარმოო ზონაში გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ ინფორმაციის დაზუსტებას, გამწმენდი სისტემის ეფექტურობას, წიდის მართვის საკითხებს, მეორადი ზეთის აღდგენის დანადგარის შესახებ ინფორმაციის დაზუსტებას, ნარჩენების მართვას, უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის სისტემის დანერგვას. პროექტთან დაკავშირებით არსებული რელევანტური და საფუძვლიანი შენიშვნები/მოსაზრებები სააგენტოს მიერ მხედველობაში იქნა მიღებული და აისახა სკოპინგის დასკვნაში (გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალში).

სკოპინგის პროცედურის შედეგად სააგენტოს მიერ იდენტიფიცირებული იქნა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროები, სახეები და ობიექტები. ამასთან, განსაზღვრული და დადგენილი იქნა საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებების საკითხები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი:

1. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
- 2.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;

3. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ადგილზე არსებული ფაქტობრივი მდგომარეობის გათვალისწინებით, სადაც შეფასებული და გაანალიზებული იქნება საწარმოს ტერიტორიაზე ამჟამად არსებული მდგომარეობა და ახალი ტექნოლოგიური ხაზის მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ზემოქმედების სახეები, შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად.

4. გზმ-ის ანგარიშში, ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- არსებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (ბრძანება N2-174 (21.02.2022), განსაზღვრული საქმიანობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების დეტალური აღწერა, განხორციელებული და განსახორციელებელი ღონისძიებების მითითებით;
- დეტალური ინფორმაცია არსებულ და საპროექტო ტექნოლოგიურ ხაზებს შორის ტექნიკური ან/და ფუნქციური ურთიერთკავშირის შესახებ, შესაბამისი დასაბუთებით;
- საქმიანობის განხორციელების ადგილის აღწერა-დახასიათება, საკადასტრო კოდ(ებ)ის და GPS კოორდინატების მითითებით, Shp ფაილებთან ერთად (არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური უბნების გათვალისწინებით);
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით საწარმოს განახლებული გენ-გეგმა, შესაბამისი ექსპლიკაციით, არსებული და საპროექტო დანადგარებისა, ტექნოლოგიური მოწყობილობების/უბნების, ასევე გაფრქვევისა და ხმაურის გავრცელების წყაროების მითითებით;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით, საწარმოს ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური ხაზებიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე (შენობა-ნაგებობამდე) და სხვა უახლოეს (ზემოქმედებას დაქვემდებარებულ) ობიექტამდე;
- ინფორმაცია 500 მეტრის რადიუსის საზღვრებში არსებული, მათ შორის დაგეგმილი საქმიანობის ანალოგიური, ობიექტების შესახებ (მანძილებისა და საქმიანობის მითითებით);
- საწარმოს ადგილმდებარეობის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
- გარემოს დაცვის მიზნით შემოთავაზებული გონივრული ალტერნატიული ვარიანტების შესახებ ინფორმაცია, შესაბამისი დასაბუთებით. მათ შორის უმოქმედობის (ნულოვანი) ალტერნატივის, ტექნოლოგიური ალტერნატივების, ადგილმდებარეობის ალტერნატივების ანალიზი და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივების აღწერა-დასაბუთება. გზმ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული ობიექტის ტექნოლოგიური ალტერნატივების, მათ შორის ღუმელის და მტვერდამჭერი სისტემის შერჩეული ალტერნატივების გარემოსდაცვითი და ტექნიკური უპირატესობები;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით - ინფორმაცია საწარმოს ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ, მათ შორის დაზუსტებული ინფორმაცია არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური ხაზების წარმადობის (სთ, დღე, წელი) და სამუშაო რეჟიმის/გეგმა-გრაფიკის შესახებ;

- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით დეტალური ინფორმაცია - საწარმოს დანადგარების, ტექნოლოგიური მოწყობილობებისა და ტექნოლოგიური უბნების შესახებ, თითოეული საწარმოო ობიექტის/უბნის ტექნიკური პარამეტრებისა და ტექნოლოგიური სქემების მითითებით. მათ შორის, დეტალური ინფორმაცია პროექტით გათვალისწინებული ახალი ღუმელის შესახებ, სიმძლავრის, ტიპისა და წარმადობის მითითებით;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით - საწარმოს ტექნოლოგიური სქემის/ციკლის დეტალური აღწერა, შესაბამისი თანმიმდევრობით, ნედლეულის შემოტანიდან-პროდუქციის მიღებამდე (ფეროსილიკომანგანუმის, ფერომანგანუმის, ფეროქრომისა და ფეროსილიციუმის შენადნობების წარმოების გათვალისწინებით);
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით ინფორმაცია მიღებული/წარმოებული პროდუქციის, მისი სახეობისა და რაოდენობის, დროებითი განთავსებისა და შემდგომი რეალიზაციის შესახებ;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით - დაზუსტებული ინფორმაცია გამოყენებული ნედლეულისა და დანამატების შესახებ. მათ შორის, დეტალური ინფორმაცია (სხვადასხვა სახეობის) ნედლეულით მომარაგების, ნედლეულის რაოდენობისა და დასაწყობების პირობების (დასაწყობების ადგილის მითითებით) შესახებ;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით, ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების შესახებ დეტალური ინფორმაცია. მათ შორის ინფორმაცია:
 - ტრანსპორტირების მარშრუტების შესახებ (რუკაზე ჩვენებით, სქემატური ნახაზებით). ამასთან, ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი, ნედლეულის/პროდუქციის შემოტანის/გატანის პროცედურების სიხშირის მითითებით;
 - დასახლებულ პუნქტ(ებ)ში გადაადგილების შესაბამისი პირობების შესახებ. მაგ: დაბალი სიჩქარე, სამოდრაო გზის მორწყვა, ძარის გადახურვა, ღამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის შემოზიდვა/გაზიდვის) გადაადგილების აკრძალვა;
 - ინფორმაცია ნედლეულის პროდუქციის გადაზიდვისთვის გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებების შესახებ;
 - ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების შესახებ მუნიციპალიტეტთან შეთანხმების/კომუნიკაციის ამსახველი ინფორმაცია;
 - ინფორმაცია საწარმო ობიექტამდე მისასვლელი გზ(ებ)ის შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების პრევენციის მიზნით გათვალისწინებული საპროექტო აირმტვერდამჭერი სისტემის შესახებ (ტექნიკური პარამეტრების, საპასპორტო მონაცემებისა და ეფექტურობის მითითებით);
- ინფორმაცია არსებული და საპროექტო აირგამწმენდი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვის და გამართულად ექსპლუატაციის უზრუნველყოფის შესახებ (მათ შორის ფილტრების დროული გამოცვლის შესახებ);
- ინფორმაცია არსებული და საპროექტო აირმტვერდამჭერი მოწყობილობის მიერ დაჭერილი მტვრის და მისი მართვის (მათ შორის, კვლავ წარმოებაში გამოყენების შესაძლებლობის) შესახებ;
- მოცემული უნდა იყოს ინფორმაცია კომპანიის საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების (კოდი, დასახელება, მახასიათებელი, რაოდენობა, ნარჩენების დამუშავებისთვის გამოყენებული მეთოდები და ა.შ) და მათი შემდგომი მართვის

შესახებ ნარჩენების მართვის კოდექსისა და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

- **ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით, დეტალური ინფორმაცია საწარმოო პროცესის თანმდევი წიდის შესახებ, მათ შორის ინფორმაცია:**
 - არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური ხაზებიდან წარმოქმნილი წიდის დაზუსტებული რაოდენობის შესახებ;
 - წიდისთვის ლაბორატორიული კვლევის ჩატარების შესახებ;
 - დროებითი დასაწყობების ადგილისა და დასაწყობების პირობების შესახებ;
 - დაზუსტებული ინფორმაცია წიდის გასაცემელი ორმო(ებ)ის შესახებ (ტიპი, მოცულობა, მოწყობის ტექნიკური გადაწყვეტა);
 - წიდის შემდგომი მართვის კონკრეტული ღონისძიებების შესახებ, კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით. ამასთან, ახალი ტენოლოგიური ხაზის ექსპლუატაციის დროს წარმოქმნილი წიდის არსებულ საწარმოში გამოყენების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
- დაზუსტებული ინფორმაცია შენადნობისა და წიდის გაგრილების ტექნოლოგიის შესახებ (ბუნებრივად, სხვადასხვა საშუალებების ზეწოლით);
- **დეტალური ინფორმაცია** საწარმოში არსებული მეორადი ზეთის აღმდგენელი დანადგარის შესახებ, დანადგარის წარმადობის, სამუშაო რეჟიმისა და ტექნოლოგიური ციკლის შესახებ ინფორმაციის მითითებით. ამასთან, დაზუსტებული ინფორმაცია აღდგენის ოპერაციებამდე მეორადი ზეთების შენახვის შესახებ, შემნახავი ობიექტისა და შენახვის პირობების მითითებით;
- **დაზუსტებული ინფორმაცია** საპროექტო ქვესადგურის (სატრანსფორმატოროს) შესახებ - ქვესადგურის ტიპის, ძაბვის, შემადგენელი კომპონენტების და ა.შ მითითებით;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით საპროექტო ობიექტის სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო წყალმომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- დეტალური ინფორმაცია საწარმოო პროცესში, მათ შორის ლუმელისა და მისი დანადგარების გაგრილებისთვის წყლის გამოყენების შესახებ;
- ინფორმაცია სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხების შესახებ;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით, დეტალური ინფორმაცია - საწარმოს ტექნოლოგიურ უბნებზე, მათ შორის წიდის დროებითი დასაწყობების უბანზე, წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების დაბინძურებისა და მათი მართვის ღონისძიებების შესახებ;
- საწარმოს სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე წყლების ქ. რუსთავის სანიაღვრე და საკანალიზაციო ქსელში ჩაშვებასთან დაკავშირებით გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის პოზიცია;
- ინფორმაცია შესაძლო ავარიული სიტუაციების შესახებ. ამასთან, განხილული იქნეს საწარმოს სახანძრო უსაფრთხოების საკითხები, ასევე ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის ფარგლებში გამწვანების ზოლის არსებობის ან/და ტერიტორიის პერიფერიაზე მისი მოწყობის შესაძლებლობის შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული მნიშვნელოვანია უახლოესი დასახლების მიმართულებით, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით, მოსალოდნელი ზემოქმედების მნიშვნელობის დასადგენად);
- ინფორმაცია არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში საწარმოს ფუნქციონირების შეზღუდვის ღონისძიებების შესახებ;

- ინფორმაცია გზშ-ის ფარგლებში ჩატარებული საბაზისო/სადიებო კვლევებისა და გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის გამოყენებული მეთოდების შესახებ;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, მათ შორის დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილი, ასევე პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ ინფორმაცია;

5. ექსპლუატაციის პირობის ცვლილების პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება, მათ შორის:

- მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ატმოსფერულ ჰაერზე, სადაც ექსპლუატაციის პირობის ცვლილების გათვალისწინებით მოცემული უნდა იყოს:
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები (გენ-გეგმაზე მითითებით), გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები და გაზნევის ანგარიში, გაფრქვევათა რაოდენობრივი და თვისობრივი მონაცემების მითითებით;
 - ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედების პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებები. მოსალოდნელი ემისიების შემცირების ღონისძიებების დეტალური აღწერილობა;
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის მონიტორინგის გეგმა. მათ შორის, 2013 წლის 31 დეკემბრის №413 დადგენილებით განსაზღვრული უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის სისტემის საწარმოში დანერგვის შესახებ ინფორმაცია, გაფრქვევის წყაროების, მონიტორინგს დაქვემდებარებული კომპონენტების, თვითმონიტორინგისთვის შერჩეული მეთოდის/ხელსაწყო და სტანდარტის მითითებით;
- გზშ-ის ანგარიშს თან უნდა დაერთოს ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი (ექსპლუატაციის პირობის ცვლილების გათვალისწინებით);
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და საწარმოს სამუშაო რეჟიმის (24 სთ) გათვალისწინებით დეტალური ინფორმაცია ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასების შესახებ (ხმაურის ყველა წყაროს გენგეგმაზე დატანით), შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის საკითხების მითითებით;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ნიადაგის/გრუნტის ხარისხზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გეოლოგიურ და ჰიდროგეოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია, პრევენციული ღონისძიებების მითითებით;
- მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, მიწისქვეშა/გრუნტის წყლების შესაძლო დაბინძურებისა და შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ზედაპირული წყლის ობიექტზე (დაბინძურების რისკები) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ექსპლუატაციის პირობის ცვლილების გათვალისწინებით ბიოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ლანდშაფტის ვიზუალური ცვლილებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და შემარბილებელი ღონისძიებები;

- ნარჩენების წარმოქმნითა და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით (მათ შორის ნარჩენების მართვის გეგმა);
- ექსპლუატაციის პირობის ცვლილების გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანია გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილ იქნეს ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებით გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. ამასთან, განხილული იქნეს ზემოქმედების შეფასება სატრანსპორტო ნაკადებზე, შესაბამისი შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
- მნიშვნელოვანია, გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად იქნეს ასახული პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ასევე განსაზღვრული იყოს ადამიანის ჯანმრთელობასთან/უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით. ამასთან, მნიშვნელოვანია მოცემული იქნეს სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მათ მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებების/შენიშვნების შეფასება/ანალიზი;
- ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასება;
- კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ დეტალური ინფორმაცია 500 მ-იან რადიუსში და მის მიმდებარედ არსებული/საპროექტო ობიექტების გათვალისწინებით. კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება წარმოდგენილი უნდა იქნეს გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის. ამასთან მნიშვნელოვანია, გათვალისწინებული იქნეს ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებით მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების საკითხი. კუმულაციურ ზემოქმედებასთან მიმართებაში, განისაზღვროს შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედების შეფასებას და მისი აუცილებლობის დასაბუთებას, რაც გულისხმობს გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთშეწონას გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში;
- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი შესაძლო ავარიული სიტუაციების რეაგირების გეგმა;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით შემუშავებული კონკრეტული სახის შემარბილებელი ღონისძიებების შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი;
- ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით შემუშავებული გარემოსდაცვითი მონიტორინგის შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი (საკონტროლო წერტილების, მონიტორინგის სიხშირის, მეთოდის და ა.შ. მითითებით);
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები, რეკომენდაციები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები.

6. საკითხები/შენიშვნები, რომლებიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ანგარიშში:

- 2019 წლის 21 თებერვლის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (ბრძანება №2-174) განსაზღვრული პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (განხილული იქნეს თითოეული პირობის შესრულების საკითხი/ანალიზი);

- ობიექტზე გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ ჩატარებული გეგმიური-არაგეგმიური შემოწმებების, გამოვლენილი დარღვევების (არსებობის შემთხვევაში) და მათი აღმოფხვრისთვის განსაზღვრული ქმედებების/გონივრული ვადების შესახებ ინფორმაცია;
- პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი ცვლილებების გათვალისწინებით, გზმ-ის ანგარიშში მითითებული უნდა იყოს შესაბამისი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით და გზმ-ის ანგარიშით განსაზღვრული საქმიანობის ანალიზი და მოთხოვნა 2019 წლის 21 თებერვლის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების (ბრძანება №2-174) გაუქმებასთან/ძალადაკარგულად გამოცხადებასთან დაკავშირებით;
- საპროექტო არეალის მიმდებარედ ანალოგიური პროფილის საწარმოების არსებობის გათვალისწინებით და საკითხის დეტალური ანალიზის მიზნით, გზმ-ის ეტაპზე უნდა მოხდეს კუმულაციური ეფექტის გამომწვევი ყველა წყაროს იდენტიფიცირება, განისაზღვროს საპროექტო არეალში არსებული/საპროექტო საქმიანობებით მოსალოდნელი ჯამური/მასშტაბური ზემოქმედების მნიშვნელობა და წარმოდგენილი იქნეს კონკრეტული სახის შემარბილებელი ღონისძიებები, ეფექტურობის დასაბუთებით;
- გზმ-ის ეტაპზე დეტალურად უნდა იქნეს წარმოდგენილი ინფორმაცია გაზრდილი წარმადობის გათვალისწინებით წიდის დასაწყობების ადგილის საკმარისობის (5 წლის ვადით) და წიდის საბოლოო განთავსების, მათ შორის წიდის მართვის სხვადასხვა ალტერნატიული გზების შესახებ;
- წარმოდგენილი უნდა იქნეს საწარმოში ამჟამად არსებული წიდის რაოდენობის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია. დოკუმენტის თანახმად, წიდის საყარ ტერიტორიაზე წელიწადში გათვალისწინებულია 15000 ტონამდე წიდის დასაწყობება. დღეისათვის (ანუ საწარმოს ექსპლუატაციაში გაშვებიდან - 03.2021) ტერიტორიაზე გატანილი და დასაწყობებულია დაახლოებით 45 000 ტონამდე წიდა. საწარმოს ექსპლუატაციის ვადისა და წლის განმავლობაში განსათავსებელი წიდის რაოდენობის გათვალისწინებით დგინდება, რომ დაგეგმილთან შედარებით წიდასაყარზე დაგროვილი წიდის რაოდენობა ბევრად მეტია, **რაც საჭიროებს დაზუსტებას;**
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ახალი ტექნოლოგიური ხაზის ექსპლუატაციის დროს წარმოქმნილი წიდის გამოყენება დაგეგმილია არსებულ საწარმოში, ნედლეულის სახით. **წიდის საწარმოო ციკლში შემდგომი გამოყენების საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას და დეტალურ განმარტებას,** მათ შორის სათანადო ფრაქციის მიღების მიზნით მოსაწყობი ინფრასტრუქტურის (წიდის სამსხვრევი) საჭიროების შესახებ ინფორმაციის დაზუსტებას. ამასთან, წიდის მსხვრევა წარმოადგენს ნარჩენების წინასწარ დამუშავებას („ნარჩენების მართვის კოდექსის“), რაც ასევე საჭიროებს დაზუსტებას;
- სკოპინგის ანგარიშში წიდა განხილულია, როგორც არასახიფათო ნარჩენი, რაც საჭიროებს დაზუსტებას (რის საფუძველზეა არასახიფათო ნარჩენად კლასიფიცირებული);
- კაზმის შემადგენლობაში ერთ–ერთ ნედლეულად გათვალისწინებულია ე.წ. „რკინის ბურბუმელა“. ე.წ. „რკინის ბურბუმელა“ მეტალის დამუშავების შედეგად მიღებულ ნარჩენს წარმოადგენს. შესაბამისად, გზმ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს აღნიშნული ნარჩენის კოდი და დასახელება, „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს №426 დადგენილებით დამტკიცებული ნარჩენების ნუსხის მიხედვით;

- სკოპინგის ანგარიშში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის რაოდენობის ანგარიში მოცემულია მხოლოდ ახალი (ფეროსილიციუმის) ტექნოლოგიური ხაზისთვის, **რაც საჭიროებს დაზუსტებას და გზშ-ის ეტაპზე მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის რაოდენობის ერთიანი ანგარიშის ასახვას, არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური ხაზების გათვალისწინებით;**
- გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების, მათ შორის მტვრის არაორგანიზებული გაფრქვევის პრევენციის მიზნით გზშ-ის ეტაპზე განხილული უნდა იქნეს მასალების დახურული საწყობის, ასევე მასალების საწარმოსთვის მიწოდების დახურული სისტემის მოწყობის შესაძლებლობა, ხოლო განუხორციელებლობის შემთხვევაში სათანადო დასაბუთება;
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი იქნეს არაორგანიზებული გაფრქვევის წყაროების მართვის საკითხების დეტალური აღწერა;
- ნარჩენების აღდგენა/რეგენერაციის დანადგარის პარამეტრები, ტექნოლოგიური ციკლი, წარმადობა და მოსალოდნელი ზემოქმედებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
- დაზუსტებული ინფორმაცია მეორადი ზეთის აღმდგენელი დანადგარის მისი ფუნქციონირებისა და ფუნქციონირებით გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ (ამასთან, აღნიშნული დანადგარი სკოპინგის ანგარიშში განხილული არ არის გაფრქვევის წყაროდ, რაც საჭიროებს დაზუსტებას);
- გაზრდილი წარმადობის ფონზე, გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს სატრანსპორტო გადაზიდვებით მოსალოდნელი ზემოქმედებისა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
- 28-30 გვერდებზე წარმოდგენილი (წინასწარი პროექტის მიხედვით) შერჩეული ასპირაციული მოწყობილობის ცხრილური მონაცემები თითქმის სრულად წარმოაჩენს მოწყობილობის ყველა ტექნიკურ კვანძებს და მახასიათებლებს, მაგრამ არ არის დაზუსტებული გასაწმენდი მყარი ნაწილაკების დისპერსული შემადგენლობა და მისი შესაბამისობა მფილტრავი სხეულების პარამეტრებთან, რაც უფრო ნათლად წარმოაჩენდა დანადგარის ეფექტურობას. **გზშ-ში მიზანშეწონილია შერჩეული ასპირაციული სისტემის სრული დასაბუთება, ეფექტურობის მითითებით;**
- 32-33 გვერდებზე წარმოდგენილია წყალმომარაგების და ჩაშვების მოკლე ანგარიში, სადაც არ არის დაზუსტებული „გამონამუშევარი“ - გამაგრილებელი წყლების მართვის საკითხი, **რაც საჭიროებს დაზუსტებას და გზშ-ის ანგარიშში ასახვას;**
- ხმაურის მონაცემებში არ არის მოწყობილობის ხმაურის გამოცემის დონეების მაქსიმალური მნიშვნელობანი, სამუშაო ზონაში, ტექნოლოგიური მოწყობილობის საპასპორტო მონაცემების საფუძველზე, რაც უფრო კონკრეტულს გახდიდა მოსალოდნელი ხმაურის დონეების საკითხს. მოდელირებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს სამუშაო ზონაში ტექნოლოგიური მოწყობილობის ხმაურის გამოყოფის დონეების საპასპორტო მონაცემები;
- სკოპინგის ანგარიშში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის რაოდენობის ანგარიში მოცემულია მხოლოდ ახალი (ფეროსილიციუმის) ტექნოლოგიური ხაზისთვის, რაც საჭიროებს დაზუსტებას და გზშ-ის ეტაპზე მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის რაოდენობის ერთიანი ანგარიშის ასახვას, არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური ხაზების გათვალისწინებით. ამასთან, გზშ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იქნეს ატმოსფერულ ჰაერში ორგანიზებული და არაორგანიზებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების სრული დახასიათება;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით საწარმოო ტერიტორიის ცენტრიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს ჩრდილოეთით, დაახლოებით 950 მ მანძილს

დაშორებით, რაც საჭიროებს დაზუსტებას ვინაიდან 2019 წლის 21 თებერვლის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების (ბრძანება №2-174) თანახმად უახლოეს მოსახლემდე მანძილი 800 მეტრს შეადგენს;

- გზმ-ის ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნეს წინამდებარე დასკვნით განსაზღვრული მოთხოვნებისა და სკოპინგის დასკვნაში გამოკვეთილი საკითხების გათვალისწინებით. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყებისთვის - გზმ-ის ანგარიშში გათვალისწინებული უნდა იქნეს სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მოთხოვნები;

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული საკითხების გათვალისწინების შესახებ, ერთიანი ცხრილის სახით (გვერდებისა და (ქვე)თავების მითითებით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „ეი-ემ-ბი ალოის“ მიერ წარმოდგენილ პროექტზე, რომელიც ეხება ქ. რუსთავში, ფეროშენადნობების წარმოების საწარმოს (სილიკომანგანუმის საწარმოს) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებას (მათ შორის ახალი ტექნოლოგიური ხაზის მოწყობა და წარმადობის გაზრდა), **სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი, შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით. გზმ-ის ანგარიში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით.